

TALE

Samrådstale til samrådsspørgsmål A og B om L 113 (fredag den 26. februar)

(Det talte ord gælder)

Samrådsspørgsmål A

Hvad vil ministeren gøre for at skaffe jobs til de ca. 24.000 modtagere af kontanthjælp, uddannelseshjælp og integrationsydelse, der forventes at blive ramt af kontanthjælpsloftet, og hvad vil ministeren gøre for at skaffe job til de ca. 7.000 personer, der forventes at blive ramt af 225-timersreglen, herunder de ca. 700 familier, hvor den ene eller begge helt vil miste kontanthjælpen?

Samrådsspørgsmål B

Vil ministeren anerkende, at reglerne om kontanthjælpsloft og 225-timersregel vil ramme tusindvis af mennesker, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet på grund af misbrugsproblemer, fysiske og psykiske lidelser og handicaps, og hvad vil ministeren gøre for at hjælpe disse mennesker til at få en tryk tilværelse?

Svar:

Indledende bemærkninger

Jeg vil gerne besvare spørgsmål A og B fra Beskæftigelsesudvalget under ét. Først et par indledende bemærkninger.

Vi indfører nu et loft over de samlede ydelser, som man kan modtage i kontanthjælpssystemet. Og vi stiller krav om, at en person eller hver af ægtefællerne i et ægtepar skal opfylde et arbejdskrav på 225 timer inden for de seneste 12 måneder, når personen/ægteparret har modtaget hjælp i sammenlagt 1 år.

Det skal sikre, at det kan betale sig at arbejde, og at flere kontanthjælpsmodtagere bliver en del af det arbejdende fællesskab.

Loftet skal ses i sammenhæng med Jobreformens anden fase, hvor regeringen ønsker at lette skatten for personer, der er i beskæftigelse. Det vil yderligere øge gevinsten og dermed incitamentet til at arbejde.

Svar på spørgsmål A - antallet af job

Jeg vil godt starte med at korrigere en misforståelse, som fremgår af spørgsmål A. Der er ingen ægtepar, der som følge af, at der indføres et krav om 225 timers ordinært og ustyttet arbejde inden for 12 måneder, mister begge ægtefællers hjælp. Enten mister den ene ægtefælle hele sin hjælp eller også mister begge ægtefæller hjælpen delvist – dog således at de fortsat har en voksensats eller forsørgersats tilsammen.

I forhold til mulighederne for at skaffe sig et job mener jeg faktisk, at vi har et velfungerende og dynamisk arbejdsmarked, hvor der løbende skabes mange job. Aktuelt nævner en række arbejdsgivere endda, at de har svært ved at få besat ledige stillinger.

På Jobnet.dk lå der i januar 2016 fx 27.577 ledige stillinger. Heraf var 18.123 nyopslåede stillinger. De opslåede stillinger på Jobnet udgør samtidig kun en del af de stillinger, der var ledige i januar 2016. Rigtig mange ledige stillinger i Danmark besættes fx via netværk og uformelle kanaler.

Der var i perioden fra 4. kvartal 2014 til 3. kvartal 2015 knap 776.000 jobåbninger i Danmark.

Det understreger, at der er job at få.

Det er regeringens ambition, at vi skal have endnu flere i job. Det er derfor vi med lovforslaget vil øge gevinsten ved at komme i beskæftigelse. Til gavn for den enkelte og for samfundet.

Det skal samtidig understeges, at de ændrede regler ikke er betinget af, at borgeren med det samme kommer i fuldtidsbeskæftigelse eller deltidsbeskæftigelse med et højt timetal. Der stilles alene krav om 225 timers arbejde, som betyder at man med 5-6 timers arbejde om ugen vil kunne opfylde

kravet. Dvs. små job af kortere varighed vil også være en mulighed.

Svar på spørgsmål B - jobindsatsen (tryk tilværelse)

De økonomiske incitamentter skal selvfølgelig ikke stå alene, og vi skal gøre hvad vi kan for samtidig at understøtte borgerne i at komme i job.

For et job er den bedste vej til en tryk og stabil tilværelse for den enkelte familie. Og her mener jeg ikke, vi må opgive ambitionen om et job, og den forøgede livskvalitet, det bærer med sig, for den gruppe af kontanthjælpsmodtagere, der ikke aktuelt er jobparate.

Her er det netop jobcentrenes opgave at medvirke til, at borgerne kommer tættere på arbejdsmarkedet eller deltager i uddannelse.

Kommunen har pligt til at hjælpe og understøtte ledige med at komme ind på arbejdsmarkedet via et individuelt kontakforløb og en aktiv indsats.

Det individuelle kontakforløb betyder, at der jævnligt skal være samtaler mellem jobcenteret og den ledige. Samtalerne skal sikre, at der følges op på de iværksatte indsatser, jobsøgning mv. drøftes, og næste skridt mod beskæftigelse aftales.

Den aktive indsats skal tilrettelægges med udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og behov og kan fx bestå af løntilskud eller virksomhedspraktik.

Eksisterende viden peger på, at virksomhedsrettede indsatser har den bedste beskæftigelseseffekt også for de udsatte målgrupper.

Det var blandt andet en central konklusion i det udvalgsarbejde, Carsten Koch gennemførte for den tidligere regering.

Derfor vil vi gerne understøtte kommunernes arbejde med at få udsatte kontanthjælpsmodtagere i gang ude på virksomhederne.

Ultimo 2015 er der derfor iværksat et forsøg under navnet *Job First*, hvor udsatte borgere skal ud på rigtige arbejdspladser fra dag et, og hvor målet er ordinær beskæftigelse i så mange timer som muligt.

Derudover er der med satspuljeaftalen for 2016 afsat 78,2 mio. kr. til særligt tilrettelagte virksomhedsforløb, der skal fremme, at jobcentrene får de udsatte ledige i en virksomhedsrettet indsats på ordinære arbejdspladser, som kan gøre dem klar til et ordinært job.

Aktivitetsparate uddannelses- eller kontant-hjælpsmodtagere har desuden ret til en koordinerende sagsbehandler, som skal sikre, at indsatsen bliver koordineret på tværs af de kommunale forvaltninger.

Der er derfor fokus på at hjælpe personer til hurtigst muligt at opnå varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse eller ordinær uddannelse.

Som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skal kommunerne helt konkret være ekstra opmærksomme på at vejlede og hjælpe personer, der modtager kontanthjælp mv., når de nærmer sig en ydelsesreduktion som følge af 225 timers reglen.

Kommunerne kan i forbindelse med kontaktføløbet fx tilbyde disse borgere en virksomhedskonsulent med særligt branchekendskab og viden om jobmulighederne på det lokale arbejdsmarked.

Borgere med nedsat arbejdsevne hører ikke til i kontanthjælpssystemet

Det er vigtigt at slå fast, at borgere, som mere permanent ikke kan arbejde overhovedet, fx på grund af sygdom, slet ikke skal være i kontanthjælpssystemet.

Her har kommunerne pligt til at sørge for, at borgerne får den rette hjælp. Kommunerne skal endvidere systematisk via rehabiliteringsteams følge op på, om en borger fx skal visiteres til et ressourceforløb eller fleksjob eller have tilkendt førtidspension, hvis personen i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Det har aftalepartierne lagt særligt vægt på, og det fremgår derfor også af lovforslaget, at Beskæftigelsesministeriet vil iværksætte en evaluering i 2017, som skal belyse, i hvilket omfang udsatte kontanthjælpsmodtagere får afklaret deres arbejds-evne og forsørgelsesgrundlag.

Jeg kan oplyse, at der i lovforslaget er foretaget en undtagelse for loftet for handicappede, som er stærkt bevægelseshæmmede og som er visiteret til en egnet bolig af kommunen. Det gælder uanset, om det er kontanthjælpsmodtageren selv eller et husstandsmedlem, som ikke er kontanthjælpsmodtager, der er stærkt bevægelseshæmmet.

Og så har vi netop i aftalekredsen på baggrund af bl.a. KL's hørings svar besluttet at undtage kontanthjælpsmodtagere, der på grund af et handicap har fået anvist en (dyr) handicapegnet bolig af kommunen fra kontanthjælpsloftet. Regeringen vil derfor fremsætte et ændringsforslag, hvor denne

gruppe undtages. Så vi sikrer, at tingene er i balance.

Rimelig balance

Det har været afgørende for regeringen, at der med lovforslaget skabes den rette balance mellem et rimeligt forsørgelsesniveau for alle på den ene side og et reelt incitament til at arbejde på den anden.

Loftet over de samlede ydelser indføres for alle personer, der modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Men for hovedparten af de modtagere af kontanthjælp mv., der berøres af kontanthjælpsloftet, vil den samlede ydelsesreduktion være på under 2.000 kr. og den gennemsnitlige ydelsesreduktion vil være på ca. 1.450 kr. pr. måned.

Konkret betyder kontanthjælpsloftet, at et kontanthjælpsægtepar med tre børn vil fortsat have ca. 15.000 kr. til rådighed om måneden, når skat og husleje er betalt - eller ca. 406.000 kr. i samlede offentlige ydelser før skat - når der tages udgangspunkt i familietypeberegninger.

Efter min opfattelse er der derfor tale om et rimeligt forsørgelsesniveau, samtidig med at reglerne gør det muligt for den enkelte helt eller delvist at

undgå reduktionen i særlig støtte eller boligstøtte ved at arbejde nogle få timer om ugen.

Når man samtidig tager i betragtning, at kontanthjælp er en midlertidig ydelse – og at personer, der slet ikke kan arbejde, ikke skal være i kontanthjælpssystemet – så skal vi selvfølgelig have ydelsesregler, der understøtter, at det kan betale sig at arbejde.

I forhold til 225 timers reglen er det vigtigt for mig at understrege, at hvis kommunen vurderer, at en person har en så begrænset arbejdsevne, at den pågældende ikke har mulighed for at arbejde i 225 timer inden for et år på det ordinære arbejdsmarked, så undtages den pågældende fra arbejdskravet.

Langt de fleste personer, der er vurderet aktivitetsparate fx på grund af misbrug, psykiske lidelser mv., forventes derfor at blive undtaget fra 225 timers kravet.

Og hvis en borger arbejder 5-6 timer om ugen eller fuld tid i seks uger, opfylder den pågældende kravet og beholder retten til fuld hjælp.

Endelig er det vigtigt at være opmærksom på, at der er en række muligheder for at få supplerende

hjælp – som ikke berøres af indførelsen af kontanthjælpsloftet eller 225 timers reglen.

Kontanthjælpsmodtagere, der har problemer med at kunne betale nødvendige udgifter til fx husleje eller medicin, kan søge om hjælp ved kommunen. Kommunen kan fx yde hjælp med at administrere betalingen af husleje og kan vejlede om de øvrige muligheder, der er for at søge om hjælp.

Der findes fx en række muligheder for at få hjælp til betaling af udgifter til medicin. Man kan blandt andet modtage kronikertilskud efter sundhedsloven, og efter lov om social service kan man søge om at få dækket nødvendige merudgifter som følge af handicap – herunder udgifter til medicin.

Hvis man står i en økonomisk vanskelig situation, har man i øvrigt, som det hele tiden har været tilfældet, mulighed for at søge om hjælp i særlige tilfælde efter aktivlovens kapitel 10, fx til medicinudgifter eller uforudsete udgifter.

Her skal kommunen foretage en konkret individuel vurdering af borgerens situation. Den konkrete, individuelle vurdering gælder dels i forhold til det udgiftsbehov, borgeren har, dels i forhold til borgerens samlede økonomiske situation.

Afrunding

Med lovforslaget sikrer vi, at der er skabt et ordentligt økonomisk incitament til at arbejde. Det er helt afgørende for at flere kommer ind på arbejdsmarkedet.

Vi har samtidig gjort det på en måde, så der er balance i tingene. De rådighedsbeløb, som en typisk kontanthjælpsfamilie med forslaget vil have, er rimelige.

Samtidig har vi i både aftalen og i lovforslaget understreget, at kontanthjælpsmodtagere skal have individuel hjælp og støtte til at komme tilbage på arbejdsmarkedet eller en afklaring af, om der alternativt skal igangsættes fx ressourceforløb.